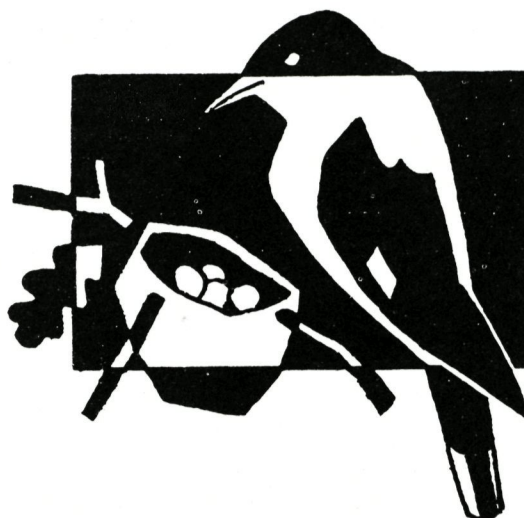

WIELEWAAL

**Vlaams tijdschrift
voor vogel- en natuurstudie**

uitgegeven met ondersteuning
van het Ministerie van
Nationale Opvoeding en Nederlandse Cultuur van België

EENENVIJFTIGSTE JAARGANG 1985

Vroegere hoofdredacteurs

E.H. Fr. SEGERS: jaargang 1 tot en met 23
Dr. Fr. GROOTAERS: jaargang 24 tot en met 46

Hoofdredacteur

Dr. H. Meeus

Redactieraad

H. Franckx, Dr. Fr. Grootaers, G. Huyskens, J. Bloemen, A. de Jonghe, J. Kiebooms, R. Willockx, G. Luyts, Prof. Dr. A. Dhondt, P. van den Bremt, M. Becuwe, Dr. R. Eyckerman, J. van Winkel, H. Voet, Dr. M. Louette, Ir. G. Bulteel, J. Gabriëls, Dr. J. van Gompel, Dr. J. Paulussen, G. Burggraeve, P. Maes, Graaf L. Lippens, Dr. H. Wille, Ir. M. Herremans, L. Matthé, Drs. K.J. Eigenhuis

uitgave van de

**Koninklijke Vereniging voor Vogel-
en Natuurstudie**

DE WIELEWAAL

Redactieadres: Langvenstraat 25, B-2300 Turnhout
Administratie: Graatakker 11, B-2300 Turnhout

Verenigingsberichten De Wielewaal-december

Teksten voor onderstaande activiteitenkalender dienen uiterlijk de eerste dag van de maand die de publikatiemaand voorafgaat de Centrale, Graatakker 11, 2300 Turnhout, te bereiken. Deze kalender verschijnt tweemaandelijks in Wielewaal, namelijk begin februari, april, juni, augustus, oktober en december. Alle aankondigingen van activiteiten dienen te worden ingevuld op de speciale voorgedrukte formulieren, verkrijgbaar bij de Centrale.

- 1 **Herentals.** Voormiddagtocht in de omgeving van Grobbendonk. Vertrek: Kerk Grobbendonk om 8.30 u. Leiding: P. Thielemans. Einde: 12 u.
- 1 **Kortrijk.** Bellegembos 1/2 dag. Verzamelen om 8.30 u. aan café „De Hoge Beiaard” langs de Doorniksebaan recht tegenover het bos. Leiding: Y. Feryn. Einde: om 11.30 u.
- 1 **Krekenland.** Dagtocht naar het Zwin en Westerschelde. Vertrek: Markt te Assenede om 8 u. Leiding: I. Lammen - W% Hamelinck. Mee te brengen: verrekijker - laarzen en picknick. Einde: 17 u.
- 1 **Mechelen.** Familiewandeling en bezoek aan het Museum van Centraal Afrika. Station NMBS - Mechelen 13.30 u. Leiding: J. Kiebooms.
- 1 **Netevallei.** Natuurwandeling langs het Booischotpad. Vertrek: 14 u. aan de kerk van Booischot. Leiding: M. Verstrepen. Mee te brengen: laarzen + kijker. Einde: 17 u. - vertrekplaats.
- 1 **Scheldeland.** Autobustocht naar Schouwen-Duiveland. Leden 320 F, niet-leden 370 F. Gezinnen van leden miet meer dan 3 deelnemers 960 fr. Vertrek: Serskamp 6.45 u. Wetteren-markt 7 u. Leiding: P. De Bruycker. Mee te brengen: Picknick, kijker, laarzen, enkele guldens.
- 6 **Mandelstreke.** Avondvergadering met bestuursverkiezing en film van E. Blancke „Waar land en zee elkaar ontmoeten” Vormingsinstituut om 20 u.
- 6 **Netevallei.** Neteling - praatavond en diavoorstelling. Aanvang 20 u. - Klein parochiezaaltje, Hallaar.
- 7 **Gent.** Derde Winteravond met dia's M. van Beirs stelt voor „De Galapagos” Aanvang: Zaalje St.-Lievenscollege, Kalvermarkt te Gent om 20 u. stipt.
- 7 **Hageland-Zuiderkempem.** Dia-avond door H. van Looken in de Abdij Averbode 20 u. Promontorio Del Gargano.
- 8 **Antwerpen-Centrum.** Namiddagwandeling naar de Salegemkreek te St.-Gillis Waas. Bijeenkomst om 13 u. aan de Noorse kerk Tunnelplaats te Antwerpen. Leiding: K. Labens.
- 8 **Bree.** Uitstap naar de Maas en de Grindgaten. Vertrek: Gemeentehuis Bree 8.15 u. Oud Gemeentehuis Kimrooi 8.25 u. Kessenich kerk 8.30 u. Leiding: Wielewaal bestuur. Mee te brengen: laarzen, verrekijker, regenkleidj. Einde: 12 u. Bree.
- 8 **Brugge.** Halve dagtocht naar Zwin en omgeving. Vertrek: Brugge station 13 u. ingang Zwin 13.40 u. Leiding: G. Orbie. Mee te brengen: excursiekledij, kijker.
- 8 **Noorderkempem.** Daguitstap naar de Oostvaardersplassen + Flevopolders. Vertrek: Essen-kerk 7 u. Leiding: F. Broos. Mee te brengen: Picknick. Einde: Essen 19.30 u.
- 8 **Westkust.** „Zwin”wandeling. Vertrek: 13 u. Albert Mon. Nieuwpoort, 14 u. Toegang Zwin. Leiding: G. Burgraeve. Mee te brengen: laarzen.
- 8 **Zwalmvallei.** Winterwandeling te Parike. Vertrek: a/d kerk Parike, verzamelen om 14 u. Leiding: P. de Clercq.
- 9 **De Stern.** Paddestoelenwerkgroep met dia's. Aanvang: 20 u. Dorp Zevergem.
- 12 **Midden-Limburg.** Voordracht met dia's over het ontstaan van planten door Broeder Coomans. Aanvang: Middelbare School Fraters Zonhoven 19.30 u.
- 13 **Brechtse Heide i.s.m. Voorkempem.** 1) Diareeks over prooivogels. 2) Film over 1. Grijsse Wouw, 2. Kerkuil. Aanvang: om 20 u. in „De Lusthof” achter „de Toverfluit” te Halle. Leiding: F.I.R.
- 13 **Krekenland.** Dia-avond door V. Geers over de Scheldevallei. om 20 u. in het Landbouwershuis Markt te Assenede.
- 14 **Bree.** Dia-avond. Voor de pauze zomaar natuur van R. C. Lheman. Na de pauze spinnen van M. Janssen. Aanvang: 19.30 u. Auditorium van de Bibliotheek te Bree. Leiding: Wielewaal Bree. Einde: 22.30 u.
- 14 **Mechelen.** Voordracht met dia's over de vogels van Queensland (Australië). Aanvang: 20 u. Generale Bank, Van Benedenlaan 26, 2800 Mechelen. Leiding: M. Vercammen.
- 14 **Merelbeke.** Tweede werkdag op de spoorwegberm te Merelbeke. Voor afspraak - tel.: 30.86.68 (E. van Renterghem).
- 14 **Nationale Werkgroep Botanie.** Mosseninitiatiedag o.l.v. Dr. H. Stieperaere, bryoloog verbonden aan de Nationale Plantentuin te Meise en leden van de werkgroep bryologie, afspraak om 9.30 u. aan de ingang van de Nationale Plantentuin te Meise. Mee te brengen: Pincetten, determinatieboeken, lunchpakket. Einde: 17 u.
- 14 **Scheldeland.** Dia-avond over Galapagos-eilanden door M. van Beirs. Aanvang: refter gemeentelijke feestzaal, School-dreef te Wetteren om 20 u.
- 15 **Brugge.** Watervogeltelling in de Achterhaven. Vertrek: Put Distrigas - 9 u. Leiding: VWG.
- 15 **Demer en Dijle.** Vogelwaarnemingen te Hofstade en putten van Mechelen (voormiddag). Vertrek: 9 u. Covee - Kampenhout-Sas. Leiding: F. Wuyts.
- 15 **Gent.** Volle dagtocht naar Schouwen-Duiveland. Vertrek: om 7.15 u. stipt op het St. Pietersplein, kant Schoolmuseum. Leiding: K. van Beirs. Mee te brengen: Picknick, Telescopen en enkele gulden voor chauffeurs.
- 15 **Hageland-Zuiderkempem.** Voormiddaguitstap in de Demer-vallei. Aanvang: Dorpskerk Testelt 9 u. Laarzen noodzakelijk. Leiding: R. de Fraine.
- 15 **Kortrijk.** De Blankaart en spaarbekken te Woumen (dag). Verzamelen om 9 u. op de Veemarkt (overdekte halle) te Kortrijk en om 10 u. aan het kasteel van De Blankaart te Woumen. Leiding: J.-M. Cottyn.
- 15 **Land van Waas-Zuid.** Tocht naar linkeroever (opgespoten terreinen). Vertrek: 13.30 u. Sint-Niklaas (stadhuis), 14 u. kerk van Kallo. Leiding: D. Oelibrandt (ornitholoog).
- 15 **Netevallei.** Boswandeling in de „Averegten” te Hallaar. Vertrek: 10 u. - grote parking (Boonmarkt) van het wandelbos. Leiding: D. van Tricht. Mee te brengen: laarzen + kijker. Einde: 12 u. - vertrekplaats.
- 15 **Scheldeland.** Observatie watervogels. Vertrek: Schellebelle-Veer (kant Dorp) om 9 u. Leiding: P. de Bruycker. Mee te brengen: kijker / laarzen. Einde: 12 u.
- 15 **De Stern.** Winterexcursie door de Leiemeersen te St. Martens Latem. (gemeentelijk natuurreservaat, duinlandschap langs de golf, Warandebos). Vertrek: 14 u. kerk St. Martens Latem. Leiding: R. van Rompaye.
- 19 **Mechelen.** Pinteling met dia's. Aanvang: 20 u. lokaal „Den Halm” (Korenmarkt 10, 2800 Mechelen, L. Janssen).
- 19 **De Stern.** Werkgroep ornithologie. Aanvang: 20 u. dorp, Zevergem.
- 20 **Noorderkempem.** Dia-avond - Galapagos-eilanden door M. van Beirs. G.I.T.O.K. school - kapellensteenweg 112, 2180 Kalmthout - 20 u.
- 20 **De Stern.** Feestavond „15 jarig bestaan Stern”. Aanvang: 20 u., Veldstraat 50, Zevergem.
- 21 **Merelbeke.** Voormiddagtocht naar het Krekengebied van St. Loreine en omgeving - bekijken van wintergasten. Leiding: W. de Voght. Vertrek: Merelbeke-centrum om 7.30 u. Mee te brengen: laarzen, verrekijker, telescoop.
- 22 **Antwerpen-Centrum.** Met eigen wagens naar de Kreekkraksluizen. Bijeenkomst om 10 u. in Zandvliet op de Markt. Leiding: L. Vergaelen.
- 22 **Klein-Brabant.** Wintertocht waarna gezellig samenzijn. Boterhammen met kop en kaas. Vertrek: Opdorp kerk 14 u. Leiding: G. Hielegem.
- 22 **Mandelstreke.** Namiddagwandeling Zeekanaal Bruggen en Damme. Vertrek: Polenplein om 13 u.
- 22 **Mechelen.** Bezoek aan de plassen rond Mechelen. Vertrek:

8.30 u. Station NMBS - Mechelen. Leiding: J. Kiebooms. Einde: 12 u.

28 Lier. Beheerswerken en het Sneeuwklorkjesreservaat: knorren van wilgen. Inlichtingen: 03/481.94.79. 9 u. en 14 u. ter plaatse. Leiding: Bestuur WA-Lier. Mee te brengen: Bijl, zaag.

29 Kreekenland. Halve dagtocht naar Braakmanplas. Vertrek: om 8 u. op de markt te Asseneden. Leiding: I. Lammens. Mee te brengen: verrekijker - telescoop. Einde: 12 u.

29 Maasland. Grintgatenwandeling Belg. Limburg: Maaseik. Vertrek: Markt Maaseik 8.30 u. Leiding: M. Stevens. Mee te brengen: Laarzen - vogelgids - verrekijker. Einde: markt Maaseik ± 12.30 u.

31 Demer en Dije. Traditionele eindejaarsstocht in de Hoge Venen. Vertrek: 8 u. Covee Mechelsesteenweg 30, Kampenhout-Sas. Leiding: W. Bastiaens 016/60.37.56. Mee te brengen: Lunchpakket + drank.

JANUARI

3 Netevallei. Neteling, praatavond en diavoorstelling. 20 u. klein parochiezaaltje. Hallaar.

4 Lier. Beheerswerken in het Sneeuwklorkjesreservaat. 9 u. en 14 u. ter plaatse. Leiding: Bestuur WA-Lier. Mee te brengen: Bijl, zaag.

IN MEMORIAM JEAN BORREY

Tussen de herfsttrek van de vogels en het laatste spelen van broosgetooid vinders is een pijn in ons hart gevallen. Jean, de innemende, de teergevoelige, maar ook de vrolijke goede vriend is zo plots uit ons midden geplukt. Is het niet zo dat de mooiste bloemen vaak het eerst worden geplukt? Ons hart is droef te moede en wij prevelen het vers van de middeleeuwse dichter:

*... Waer bestu bleven?
mi lanct na di, gheselle mijn!
Du coors die doot, du liets mi tleven.*

Jean, het werd zo opeens koud om ons heen. Wij gevoelden ons als verkleumde vogels in de sneeuw. Hoe kon ons hart zo opeens leeg worden, zo opeens vol pijn?

Je waart een schoon en goed mens.

Je hield zo echt van je lieve vrouw en kinderen.

Je hield van de mensen, die eenmaal zij U hadden leren kennen, vrienden werden.

Je hield van je leerlingen, die spontaan hun dankbaarheid vertolken, toen je bij hen niet meer kon zijn.

Je hield van het leven, van het schone goede leven met zijn kleuren en geuren. Je proefde als een fijnproever de smaak van elke boordevolle dag.

Het waarnemen van een nietig insekt, de lijn van een meeuw of het in stilte groeiend paddestoeltje kon je zo gelukkig stemmen. Je hield van kunst en je droomde van wat nog komen kon. Maar zo heel in het bijzonder kon de vlucht van de vogels je boeien. Je hebt zo vaak van op het staketsel Uw gevleugelde vrienden nagekeken. Zij trokken altijd zo heel ver naar en over die onbekende einder. En hun vlucht bleef hangen in je blik, in je hart.

Beste Jean, toen ze deze herfst weerom overvlogen, stond je daar weer in de wind op het staketsel. Werd het te sterk voor je? Met die duizend haastige vogels zijt gij meegetrokken. Vaarwel, Jean. Telkens wij een vogel zullen zien overtrekken zullen wij je volgen... tot weerziens. Heb dank, voor Uw vriendschap.

Koksijde, 22 oktober 1985

Fernand Florizoone

VERZOEK TOT MEDEWERKING

Waarnemingen Havengebied Brugge - Zeebrugge

Steeds meer ornithologen bezoeken geregeld het havengebied van Brugge - Zeebrugge. De stijgende interesse voor dit gebied wordt onder andere veroorzaakt door de grote verscheidenheid aan soorten, hoge aantallen watervogels en in een niet onbelangrijke mate door de zeldzamere soorten die er te zien zijn. Tot op heden zijn in het gebied niet minder dan ± 280 verschillende vogelsoorten vastgesteld, waarbij verschillende nieuwe soorten voor België.

Verschiedende ornithologen bezorgen ons nu reeds spontaan regelmatig hun waarnemingen, verricht in het gebied. Langs deze weg willen we iedereen die het havengebied van Brugge-Zeebrugge bezoekt verzoeken om waarnemingen door te sturen naar één van onderstaande adressen. *Alle* waarnemingen zijn welkom, gaande van de zeer gewone soorten tot de zeldzamere. Gelieve telkens datum, aantal, eventueel geslacht, leeftijd, trekrichting en uur te vermelden. Voor afbakening van het gebied en een gedetailleerde beschrijving wordt verwezen naar het kaartje in *Wielewaal* 51 (juni 1985); 204 of de begeleidende tekst op blz. 205 onder 1.2. Iedereen kan een nuttige bijdrage leveren tot een betere ornithologische kennis van het terrein; het zou jammer zijn dat gegevens van dit uiterst interessante gebied verloren gingen.

T. de Schuyter, Bondgenotenlaan 35, B-8390 Knokke-Heist.

G. de Putter, Sint-Jacobstraat 32, B-8000 Brugge.

Als bijlage bij het oktobernummer van ons tijdschrift vond U een overschrijvingsformulier voor de betaling van Uw lidmaatschapsbijdrage voor 1986.

Zoals reeds vermeld in het julinummer van *Wielewaal*, zal vanaf 1 januari 1986 het verzendingssysteem per postabonnement niet langer gebruikt worden en zodoende zal de postbode ook niet meer bij U aanbellen voor de betaling van de bijdrage.

Zoals U kan lezen op de mededelingenstrook van het formulier, kan het voor drie doeleinden gebruikt worden: ofwel ter betaling van Uw lidmaatschapsbijdrage (450 fr.), ofwel ter betaling van een erelidmaatschapsbijdrage (1300 fr.), met een attest voor belastingvrijstelling ten bedrage van 1000 fr., ofwel ter betaling van bijlidmaatschapsbijdragen zonder tijdschrift (50 fr.), waarbij de namen van de betrokkenen dienen opgegeven.

Mogen wij U vriendelijk vragen Uw bijdrage voor 1986 spoedig te betalen. Met onze dank.

Rekeningnummer 733-3450009-40, De Wielewaal, Turnhout.

BESTUURSCONTACTEN

— De Vlaamse Hoge Raad voor Natuurbehoud adviseerde gunstig voor de erkenning van de Wielewaalreservaten Fort 7, De Korhaan, De Kooldries en De Tikkebroeken. De eerste drie werden inmiddels ook erkend. De taak van de conservators is nu de onderrichtingen in verband met erkende natuurreservaten na te leven (zie hiervoor de tekst verschenen in het jongste oktobernummer van *Wielewaal*).

— Het Wielewaalcongres 1986 gaat door te Turnhout.

Op zondag, 20 april, zijn er uitstappen in het Frans Segersreservaat (voormiddag) en in het vennengebied ten noorden van de stad (namiddag). Het symposium, op zondag 9 november wordt een ornithologische studiedag in het St.-Jozefcollege.

DUTCH BIRDING

Wilt u na het lezen van de artikelen *Vogeltopografie* en *Terminologie voor verenkleed en rui* meer weten over het tijdschrift *Dutch Birding*, vraag dan de informatie-folder aan. Stichting Dutch Birding Association, Postbus 473, 2400 AL Alphen aan den Rijn, Nederland.

SYMPOSIUM BRUINVIS

De Vlaamse Vereniging voor de Bestudering van de Zeezoogdieren zal een symposium inrichten „De bruinvis in de Belgische territoriale wateren.”

Het zal plaats hebben in het Rijksstation voor Zeevisserij, Ankerstraat 1, 8400 Oostende, op maandag 23 december 1985 (en niet op vrijdag 27, zoals eerst gepland was).

Een interessant programma over de huidige en vroegere aanwezigheid van de bruinvis aan onze kust, de mogelijke redenen van de vermindering van de aantallen, de mogelijke beheersmaatregelen, e.a. met deelneming van binnenlandse en buitenlandse sprekers wordt voorbereid.

Voor inlichtingen: VVBZ, Hoogheide 64, 2659 Puurs (052/30.15.41).

TWEDE GEMEENSCHAPPELIJKE CONSERVATORS- EN MEDEWERKERSDAG VLAAMSE RESERVAATBEHERENDE VERENIGINGEN

Thema: heidebeheer. 7 september 1985. De Maten te Genk (Limburg).

Na de koffie werden de 140 deelnemers in het Technisch Instituut St.-Lodewijk te Genk verwelkomd door Dr. E. Kuyken, voorzitter van de B.N.V.R. Het waren de Belgische Natuur- en Vogelreservaten die de organisatie van deze dag op zich genomen hadden.

J. Burny gaf als eerste spreker een historiek van de heide en van het vijvergebied van De Maten. Vervolgens stelde hij de maatregelen voor om het reservaat meer geschikt te maken voor de amfibieën en reptielen.

Dr. H. Stieperaere gaf een overzicht van de verschillende landschappen van heidegebieden van Lüneburg tot Noord-Spanje. Een heidegebied is niet noodzakelijk een „paarse vlakte”. De heide is een mozaiek van echte dwergstruikvegetaties, grasvegetaties, stuifzanden, moerassen, vennen en bos.

R. Lichthart besprak de diverse mogelijkheden van begrazing van heidereservaten: pony's, hoornvee, schapen en geiten.

Ten slotte gaf W. Peumans, hoofdconservator van De Maten, een inleiding tot de middagexcursie in het reservaat. Na het middagen in de personeelsrefter van het instituut trokken de deelnemers naar het reservaat. Gezien het groot aantal aanwezigen werden ze verdeeld in 6 groepen, elk geleid door een gids, die een overzicht gaf van het beheer, de resultaten en de moeilijkheden.

Het landschap van De Maten beslaat een oppervlakte van ruim 300 ha, waarvan 200 ha in eigendom of in huur van de B.N.V.R. Het is opgebouwd uit een reeks duinkammen, die alle evenwijdig aan de Stiemerbeek georiënteerd zijn. Tussen deze droge duinen lagen vroeger moerassige veengebieden, die thans meestal tot viskweekvijvers zijn uitgediept. Alle levensgemeenschappen van de Kempen zijn in het reservaat aanwezig. Een gedeelte van het reservaat is na de broedtijd vanaf 1 juli vrij toegankelijk. Twee natuurpleinen werden hiervoor uitgezet.

Dank zij de goede organisatie en de kundige leiding en mede dank zij het mooie weer werd deze tweede conservatorsdag een succes. Spijtig dat er niet meer Wielewaalconservators aanwezig waren.

Volgend jaar zal de derde gemeenschappelijke conservatorsdag doorgaan op zaterdag, 6 september te Emblem bij Lier. Naast een bezoek aan De Steenbeemden zijn er voordrachten voorzien over het belang en het beheer van waterrijke gebieden.

H. Franckx

NATUURSTUDIEWEEKEND IN HASPENGOUW

Het heuvelachtige Haspengouwse landschap is overwegend een cultuurlandschap, maar herbergt nog nagenoeg onbekende natuurlijke biotopen: kasteelparken, hellingbosjes, natte valleigronden en holle wegen. De holle wegen zijn erg typisch voor de streek. Hun ontstaan gaat terug van de Romeinse bezetting (voormalige heerbanen) tot de industrialisatie in de 19de eeuw (verlaten spoorwegtracé's). Hier komen een aantal zeldzame vogels voor waaronder Grauwe Klauwier, Braamsluiper en Sprinkhaanrietzanger. De flora biedt een typisch voorjaarsaspect en een rijke zomerbloei. De kasteelbossen, met hun majestueuze bomen, herbergen dan weer echte bosvogels; in het voorjaar is de bloei van duizenden anemonen, narcissen en sleutelbloemen een ware lust voor het oog.

Om U de kans te bieden, samen met andere natuurliefhebbers en onder deskundige begeleiding, de natuur in Haspengouw te ontdekken, richt het Provinciaal Natuurcentrum een natuurstudieweekend in, tijdens het Pinksterverlof van vrijdagavond 16 mei (ev. zaterdagmorgen) tot maandagavond 19 mei 1986.

Tijdens dit weekend zal vooral aandacht besteed worden aan flora en fauna van holle wegen (waaronder een stukje romeinse weg) en van een kasteelbos, nl. het Manshovenbos te Heks, dat normaal niet toegankelijk is voor publiek. Ook de algemeen landschappelijke aspecten van Haspengouw zullen ruime aandacht krijgen.

Deze activiteiten staan onder de leiding van wetenschappelijke medewerkers van het Provinciaal Natuurcentrum. Het Natuurcentrum voorziet alle benodigdheden om U een leerrijk week-end te bieden: veldstudie-materialen, documentatie, fiets enz...

Om aan dit natuurweekend deel te nemen hoeft U geen specialist te zijn. Een levendige interesse voor de natuur is wel een vereiste.

Standplaats is het schilderachtige kasteel van Hoepertingen (tussen Borgloon en Sint-Truiden) (Kasteelstraat 10, Borgloon 3855), waar U vol pension krijgt met overnachting in kamers van 2 personen en waar voor de gelegenheid een veldlabo wordt ingericht. Het maximum aantal deelnemers is 15, de minimumleeftijd 16 jaar. Voor personen uit de streek zelf is deelname zonder overnachting mogelijk.

Prijzen: — 3 overnachtingen + vol pension: 2.800,- fr.

— 2 overnachtingen (zaterdag + zondag) + vol pension: 2.600,- fr.

— enkel maaltijden: 2.300,- fr.

Indien U geïnteresseerd bent, neem dan contact met het Provinciaal Natuurcentrum Populierenlaan 30, 3620 Lanaken-Rekem (011/71.44.44). U krijgt dan meer informatie thuis bezorgd.

Ir. J. Geusens, diensthoofd Provinciaal Natuurcentrum Limburg

REIS NAAR SPITSBERGEN

In juli 1986 organiseert de Belgische vereniging van natuurfotografen een natuurstudie- en fotoreis van drie weken naar Spitsbergen voor een groep van maximum 14 personen.

In groep blijft deze reis betaalbaar.

Voor mensen die ervan dromen ijsberen, walrussen, ivoor- en vorkstaartmeeuwen in hun natuurlijke omgeving te zien een unieke gelegenheid.

Geïnteresseerden kunnen voor meer informatie contact opnemen met M. Sloodmaekers, Kronenburgstraat 102, 2000 Antwerpen (03/216.18.27).

BELGISCH-NEDERLANDSE ORNITHOLOGISCHE STUDIENAMIDDAG

Op 22 maart 1986 zal de *Dutch Birding Association* in samenwerking met de redactie van *Wielewaal/Oriolus* een ornithologische studienamiddag organiseren in het Wielewaalhuis, Graatakker 11 te Turnhout, van 13.00 tot 17.00 uur.

Uiteraard is elke geïnteresseerde van harte welkom op deze namiddag. Het is de bedoeling dat een aantal voordrachten worden gehouden met betrekking tot de herkenning en voorkomen van Westpalearticke vogelsoorten. Tevens zal er ruim gelegenheid zijn tot het uitwisselen van ervaringen en meningen.

Wij zouden het zeer op prijs stellen indien Belgische ornithologen op deze dag een inbreng zouden leveren.

Iedereen die bijvoorbeeld interessante dia's bezit of meent tot het slagen van deze namiddag te kunnen bijdragen wordt vriendelijk verzocht contact op te nemen met Kees Tiemstra, Burgemeester van Geusauweg 40, 4191 KW, Geldermalsen, Nederland (03455-2174).

Inhoud

ADRIAENSEN F. De aantalsdynamiek van de Roodborst <i>Erithacus rubecula</i> , een partieel migrant.	123	FLORIZOONE F. Proloog.	234
BAUWENS D., C. THOEN, D. VANDERSTIGHELEN. Hagedissen en geurstoffen: er kleeft een reukje aan de tong.	335	FRANCKX H. De Canarische Kraagtrap <i>Chlamydotis undulata fuertaventurae</i> .	65
BAUWENS D. Vereenvoudigde determinatietabel voor de in Vlaanderen algemeen voorkomende amfibieën en reptielen.	356	FRANCKX H. Wielewaal-reis naar de Costa de la Luz van 14 tot 28 april 1984.	78
BERGHMANS H., K. LEYSEN, J. VOLDERS. Ontdekking van een belangrijke broedconcentratie van de Kwartelkoning <i>Crex crex</i> in België.	36	FRANCKX H. zie ook MEEUS H.	
BILCKE G. Telling van landvogels in Vlaanderen: broedseizoen 1983-1984.	52	FRANÇOIS R. Eerste waarneming van een Koningseider <i>Somateria spectabilis</i> in België.	33
BILCKE G. Telling van landvogels in Vlaanderen: resultaten van de zomer 1983.	60	GABRIELS J. zie MAES P.	
BURGGRAEVE G. zie LIPPENS L.		GEUENS A. zie MAES P.	
BURNY J. Het vroeger en het huidige voorkomen van de Jeneverbes <i>Juniperus communis</i> L. op de Hoge Kempen (Provincie Limburg, België).	10	HERREMANS M. Kent U de Gaffelstreekstrand- loper?	462
BURNY J. Knoflookpadden <i>Pelobates f. fuscus</i> Laur. in het natuurreservaat De Maten te Genk (provincie Limburg) in 1984.	244	HORDIES F., A. VAN HECKE. Prooidieren en voedselopname bij de Adder <i>Vipera berus</i> .	344
CASIER P. zie KUYKEN E.		IN 'T VEN X., G. LUYTS. Het Mevrouw Van de Velde-natuurreservaat te Turnhout.	101
COOLS A. Een verschoppeling onder de planten.	100	KUYKEN E., P.M. MEIRE, P. CASIER. Watervogeltellingen de computer in: situering, doel en methode.	386
DAEMEN F. zie DRAULANS D.		KUYKEN E. zie ook MEIRE P.M.	
DE MEULDER H. Zwarte Ibis <i>Plegadis falcinellus</i> te Aartselaar bij Antwerpen. Voorkomen van deze soort in België en Nederland.	415	KUSTERS L. zie NEVEN R.	
DE PUTTER G. zie DE SCHUYTER T.		LESSELIERS Y. Van slangen, wespen en andere minder populaire diertjes.	160
DE ROOS G. TH. Vogelwaarnemingen op Spitsbergen.	433	LEYSEN K. zie BERGHMANS H.	
DE SCHUYTER T. Nieuwe waarneming van een Terekruiter <i>Xenus cinereus</i> in de Achterhaven te Dudzele-Zeebrugge.	47	LIPPENS L., G. BURGGRAEVE. Gemengd broedgeval van een Kleine Zilverreiger <i>Egretta Garzetta</i> en een Blauwe Reiger <i>Ardea Cinerea</i> in het Zwin te Knokke.	310
DE SCHUYTER T. De Blonde Ruiter <i>Tryngites subruficollis</i> , een nieuwe soort voor België.	130	LUYTS G. zie IN 'T VEN X.	
DE SCHUYTER T., G. DE PUTTER. Watervogels in het havengebied Brugge-Zeebrugge in de winter 1984-1985.	203	MAES P., H. MEEUS, H. VOET. Het huidige voorkomen van de Boomleeuwerik <i>Lullula arborea</i> als broedvogel in Vlaanderen-Addendum.	50
DESMET J. Voorkomen en ecologie van de Tureluur <i>Tringa totanus</i> als broedvogel in de Westvlaamse Oostkust.	444	MAES P., H. MEEUS, H. VOET. Broedvogels in Vlaanderen 1980-1982.	185
DRAULANS D., F. DAEMEN. Het „Natuurpark” Mol-Postel: zijn dagroofvogels en zijn bedreigingen.	149	MAES P., J. GABRIELS, A. GEUENS, H. MEEUS. De Ortolaan <i>Emberiza hortulana</i> als broedvogel in Vlaanderen. Historisch voorkomen, huidige status, ecologische aspecten, bedreigingen en beschermingsinitiatieven.	369
DUTCH BIRDING. Terminologie voor verenkleed en rui.	430	MAES P. zie ook VOET H.	
EIGENHUIS K. Toppereend <i>Aythya marila</i> , Kleine Toppereend <i>Aythya affinis</i> , „Scaup Type” en „Lesser Scaup Type”.	135	MATTHE L. Invasie van de Kruisbek <i>Loxia curvirostra</i> in Vlaanderen van juni 1983 tot begin 1984.	288
EIGENHUIS K., E. MENKVELD. Voorkomen en rui- en leeftijdskenmerken van de Witkopeend <i>Oxyura leucocephala</i> .	300	MATTHYSEN E. Jaarrond-territoriaal gedrag bij de Boomklever <i>Sitta europaea</i> .	269
		MEEUS H., M.-L. MEEUS. De snavelkleur van onvolwassen Geelpootmeeuwen <i>Larus cachinnans</i> aan de Bosporus.	57
		MEEUS H., H. FRANCKX. Ons tijdschrift vernieuwd.	233
		MEEUS H., J. VAN DOOREN, H. VOET. Het afstoten van maagbinnenbekledingen bij Regenwulpen <i>Numenius phaeopus</i> .	305
		MEEUS H. zie ook MAES P.	
		MEEUS H. zie ook VOET H.	

MEEUS M.-L. zie MEEUS H.	
MEIRE P.M., E. KUYKEN, J. ROYEAEERD. Water- vogels in Vlaanderen gedurende het winter- halfjaar 1982-1983.	395
MEIRE P.M. zie ook KUYKEN E.	
MENKVELD E. zie EIGENHUIS K.	
MOERBEEK D.J., E.J. VAN IJZENDOORN, G.J. OREEL. Vogeltopografie.	421
NAETS G. Nieuwjaarsboodschap 1985.	1
NEVEN R., L. KUSTERS, De Grote Gele Kwik- staart <i>Motacilla cinerea</i> broedde met succes te Leut (Provincie Limburg) in 1984.	457
NUYTEMANS H. Ornithologisch verslag van de Wielewaalreis naar de Costa de la Luz van 14 tot 18 april 1984.	93
OELLIBRANDT D. Vogels en zoogdieren van Alaska. Een ornithologische reis door Alaska van 10 mei tot 16 mei 1983.	247
OREEL G.J. zie MOERBEEK D.J.	
PAULUSSEN W. De Liereman. Evolutie van het broedvogelbestand sinds 1944.	235
RAES D. Nog over de vogelveerzwam.	264
ROYEAERD J. zie MEIRE P.M.	
STEVENS J. Enkele aspecten van de associatie van Spreeuwen <i>Sturnus vulgaris</i> met koeien.	41
STEVENS J., R. VAN LAERE. De verdelgng van roofvogels in de provincie Limburg.	138
SYMENS D. Doortrek van Kraanvogels <i>Grus grus</i> over Vlaanderen tijdens het voorjaar en het najaar 1983.	296
SYS P. Het Smelleken <i>Falco columbarius</i> als wintergast en doortrekker in noordelijk West- Vlaanderen.	277
THOEN C. zie BAUWENS D.	
VALKENBORGH F. Herpetologische waarne- mingen in Tanzania.	323
VAN DAMME R. Temperatuursregeling bij rep- tielen.	329
VANDERSTIGHELEN D. zie BAUWENS D.	
VAN DOOREN J. zie MEEUS H.	
VAN IJZENDOORN E.J. zie MOERBEEK D.J.	
VAN GOMPEL J. Jaarverslag zeezoogdieren 1983 en 1984.	239
VAN GOMPEL L. Het verloop van de invasie van de Vlaamse Gaai <i>Garrulus glandarius</i> in de Tikkebroeken te Kasterlee tijdens de maanden oktober en november 1983.	452
VAN HECKE A. zie HORDIES F.	
VAN LAERE R. zie STEVENS J.	
VANSTEENKISTE J. Vleermuizen als verkeers- slachtoffer te Brugge en omstreken, 1975- 1984.	179
VERBOVEN J. Stookolieslachtoffers aan de Belgische kust tijdens de winter 1983-1984.	2
VERMEYLEN M. Inventarisatie van ambifieën en reptielen.	321

VOET H., P. MAES, H. MEEUS. Verspreiding en broedaantallen van de Roek <i>Corvus frugilegus</i> in Vlaanderen, 1982-1983.	109
VOET H. zie ook MAES P.	
VOET H. zie ook MEEUS H.	
VOLDERS J. zie BERGHMANS H.	
WILLOCKX R. Over padden, wijn en natuur- bescherming.	317
WILLOCKX R. Ons doel... behoud die poel.	365

Opmerkelijke ornithologische meldingen

31, 62, 105, 147, 181, 229, 265, 315, 417, 462

Boekbesprekingen

ALEXANDRE J.F., G. LESAFFRE, 1984. Regar- dez vivre les oiseaux.	108
BOSSELAERS J., 1983. Levende houtwallen.	268
BUISE M., W. VONK, H. CASTELIJNS, P. MAAS, M. PLOEGAERT, W. VISSE, 1985. Weidevo- gels in Oost-Zeeuwsch-Vlaanderen.	231
CAMPBELL B., E. LACK, 1985. A Dictionary of Birds.	420
DAVID J., 1984. Rupsenbestrijding door de eeu- wen heen.	267
DEDAPPER R., 1984. Biologisch Tuinieren: hoe doe ik het?	183
DELFORGE P., D. TYTECA. Europese orchi- deën in een oogopslag.	183
GALLACHER H.P. 1984. Gids voor vogelonder- zoek.	420
GEIJSKENS D.C., J. VAN TOL. De libellen van Nederland.	108
GLAYRE D., D. MAGNENAT, 1984. Oiseaux ni- cheurs de la Haute Vallée de l'Orbe.	232
HUSTINGS M.F.H., R.G.M. KWAK, P.F.M. OP- DAM, M.J.S.M. REIJNEN, 1985. Vogelinventa- risatie. Achtergronden, richtlijnen en verslag- legging.	231
OPDAM P., 1985. Roofvogels in ons landschap.	232
PARENT G.H., 1984. Atlas des Batraciens et Reptiles de Belgique.	268
RAPPORTEN „SOCIALE EN ECONOMISCHE BETEKENIS VAN HET BOS”	267
STIEFEL A., H. SCHEUFLER, 1984. Der Rot- schenkel.	420
USPENSKII S.M., 1984. Life in High Latitudes. A study of Bird Life.	231
VAN DER WERF A. Kiezelwieren-Diatomeeën.	183
VAN MEULDER J., J. NOBEN, R. VANHAEREN, o.l.v. C. CUYX, 1984. Bomen en struiken in Bokrijk.	267
WINKLER R., 1984. Avifauna der Schweiz, eine kommentierte Artenliste. I. Passeriformes.	420